

מעשה מר' מאיר בעל נס

מעשה מר' מאיר בעל נס

במדרש הובא: ר' מאיר הוה יתיב ודריש בבי כנשתא דטבריה והוה אלישע בן אבויה רביה רכיב על סוסיא בשבתא. אמרין לר"מ [לרבי מאיר]: "אלישע רבך קאי בשוקא דטבריה." אזל ליה. שאל ליה: "מה דרשת מאיר?" וכו'. עד שהגיע לפסוק זה: 'טוב אחרית דבר מראשיתו'. "ומה אמרת ביה?" אמר: "יש לך אדם שהוא קונה סחורה בנערותו והוא מפסיד, ובזקנותו הוא חוקר עליה ומרויח. הוי 'טוב אחרית דבר מראשיתו'." א"ל [אמר לו]: "רבי עקיבא, רבך, לא כך אמר, אלא טוב אחרית דבר כשהוא טוב מראשיתו. וכן הי' מעשה: אבויה אבא היה מגדולי הדור וכשבא למלני [=למול אותי] קרא לכל גדולי הדור וקרא לר' אליעזר ולר' יהושע עמהם. וכשאכלו ושתו, שרון. אלן אמרין מזמורין ואלן אלפא ביתן. אמר

במדרש הובא: ר' מאיר הוה יתיב ודריש בבי כנשתא דטבריה והוה אלישע בן אבויה רביה רכיב על סוסיא בשבתא. אמרין לר"מ [לרבי מאיר]: "אלישע רבך קאי בשוקא דטבריה." אזל ליה. שאל ליה: "מה דרשת מאיר?" וכו'. עד שהגיע לפסוק זה: 'טוב אחרית דבר מראשיתו'. "ומה אמרת ביה?" אמר: "יש לך אדם שהוא קונה סחורה בנערותו והוא מפסיד, ובזקנותו הוא חוקר עליה ומרויח. הוי 'טוב אחרית דבר מראשיתו'." א"ל [אמר לו]: "רבי עקיבא, רבך, לא כך אמר, אלא טוב אחרית דבר כשהוא טוב מראשיתו. וכן הי' מעשה: אבויה אבא היה מגדולי הדור וכשבא למלני קרא לכל גדולי הדור וקרא לר' אליעזר ולר' יהושע עמהם. וכשאכלו ושתו, שרון. אלן אמרין מזמורין ואלן אלפא ביתן. אמר

ר"א [רבי אליעזר]: "יהושע, אלן עסקין בדדהון, ואנן לית אנא עסקין בדידן." התחילו בתורה ומן התורה לנביאים ומן נביאים לכתובים, והם שמחים כנתינתו מסיני והאש מלהטת סביביהון. ושאל אבויה להון: "מה דין באתם אלי לשרוף ביתי באש?" והשיבו לו שהיו דבריהם כל-כך טובים כיום מתן תורה. עיקר נתינתו לא מסיני נתנו באש, שנאמר: "וההר בוער באש עד לב השמים." אמר: "הואיל וכך הוא כוחה של תורה, הבן הזה אם מתקיים לי, הריני נותנו לתורה." ועיי' [ועל ידי] שלא היתה כוונתו ומשבתו לשמים, לא נתקיימה בו תורתו. ומה אמריתו עוד? "לא יערכנה זהב וזכוכית." א"ל [אמר לו]: "ומה אמרת?" א"ל [אמר לו]: "אלו דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב ופז ונוחין לאבדן ככלי זכוכית." א"ל [אמר לו]: "ר"ע [רבי עקיבא], רבך, לא כך אמר, אלא: מה כלי זהב וכלי זכוכית אע"פ [אף על פי] שנשתברו יש להם תקנה אף ת"ח [תלמיד חכם] אע"פ [אף על פי] שסרח יש לו תקנה." א"ל [אמר לו]: "יוכל כך חכמה אית בך. למה אינך חוזר בך?" א"ל [אמר לו]: "לית בחולי." א"ל [אמר לו]: "רוכב הייתי על הסוס ומטייל אחורי בית המקדש ביום הכיפורים שחל להיות בשבת ושמעתי בת קול מפוצצת ואומרת: 'שובו בנים שובבים, שובו אלי ואשובה אליכם, חוץ מאלישע אחר, שהיה יודע כוחי ומרד בי'." ומהיכן היה לו המעשה הזה? אמרו: "פ"א [פעם אחת] היה יושב ושונה בבקעה גנוסר, ועלה אדם אחד לראש הדקל ונטל אם על הבנים וירד בשלום, ובמוצאי שבת ראה אדם אחד עלה לראש הדקל ונטל הבנים ושלח את האם וירד והכישו נחש ומת. אמר: "כתיב: 'שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים'." היכן טובו של זה והיכן אריכת ימים של זה? ולא ידע שדרשה ר"ע [רבי עקיבא]: "למען ייטב לך - לעולם שכולו טוב, והארכת ימים - לעולם שכולו ארוך." וי"א [ויש אומרים], שראה לשונו של ר' יהודה הנחתום נתן

בפי הכלב. אמר: "מה הלשון שינע בתורה כל ימיו, כך לשון שאינו יודע ויגע בתורה - על אחת כמה וכמה!" אמר: "א"כ [אם כך] לא יש מתן שכר לצדיקים ולא תחיית המתים." וי"א [ויש אומרים]: ע"י [על ידי] שכשהיתה אמו מעוברת, עברה על בתי ע"א והריחה ונתנה לה מאותו מין ואכלה, והיה

בפי הכלב אמר מה הלשון שינע בתורה כל ימיו כך לשון שאינו יודע ויגע בתורה על אחת כמה וכמה. אמר א"כ לא יש מתן שכר לצדיקים ולא תחיית המתים. וי"א ע"י שכשהיתה אמו מעוברת עברה על בתי ע"א והריחה ונתנה לה מאותו מין ואכלה והיה מפעפע בכרסה כארס של נחש לאחר ימים חלש אלישע אתון אמרין לר"מ אלישע חולה אזל לגביה א"ל חזור כך א"ל ועד כדון מקבלין א"ל ולא כתיב חשך אנוש עד דכא עד דכדוכה של נפש באותה שעה בכה אלישע ומת והיה ר"מ שמח ואמר דומה שמתוך תשובה נסתלק רבי וכיון שקברוהו באה האור לשרוף את קברו. אתון אמרין ליה לר"מ [לרבי מאיר]: "קבר רבך נשרף!" יצא ופירש טליתו עליה. אמר לו: "ליני הלילה בעוה"ז [בעולם הזה] שכולו לילה (אם יגאל זה הקב"ה). ויהיה בבוקר - בעולם שכולו טוב. אם יגאלך, טוב זה הקב"ה שנאמר: 'טוב ה' לכל יגאל, ואם לא, יחפוץ לגאלך וגאלתיך אנכי:'

מפעפע בכרסה כארס של נחש. לאחר ימים חלש אלישע. אתון אמרין לר"מ [לרבי מאיר]: "אלישע חולה." אזל לגביה א"ל [אמר ליה]: "חזור בד!" א"ל [אמר ליה]: ועד כדון מקבלין?" א"ל [אמר ליה]: "ולא כתיב: 'תשב אנוש עד דכא' - עד דכדוכה של נפש." באותה שעה בכה אלישע ומת, והיה ר"מ [רבי מאיר] שמח, ואמר: "דומה שמתוך תשובה נסתלק רבי." וכיון שקברוהו באה האור לשרוף את קברו. אתון אמרין ליה לר"מ [לרבי מאיר]: "קבר רבך נשרף!" יצא ופירש טליתו עליה. אמר לו: "ליני הלילה בעוה"ז [בעולם הזה] שכולו לילה (אם יגאל זה הקב"ה). ויהיה בבוקר - בעולם שכולו טוב. אם יגאלך, טוב זה הקב"ה שנאמר: 'טוב ה' לכל יגאל, ואם לא, יחפוץ לגאלך וגאלתיך אנכי:'